

مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع فکری

حوزه مدیریت دانش دفاعی

مركز مالكيت فكري و ثبت اختراعات دفاعي

محستجوی پتنت

ابزارها و روش‌ها

بهمن ماه ۱۳۹۲

عنوان و نام پدیدآور	جستجوی پتنت : ابزارها و روش‌های نویسندگان [اصحیح: ویراستار] دیوید هانت، لانگ نوون، متیو راجرز؛
مشخصات نشر	تهران: مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	۳۱۲ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۶۹۰۱-۲۴-۴ : ریال: ۱۲۰۰۰۰
وضعیت فهرست‌نویسی	فهیپا
یادداشت	Patent Searching: Tools & Techniques, c 2007. عنوان
موضوع	جستجوی اسناد ثبت اختراع
موضوع	متون ثبت اختراع
شناسه افزوده	هانت، دیوید، ۱۹۵۴ - م. ویراستار
شناسه افزوده	Hunt, David
شناسه افزوده	نگوین، لانگ بی. ویراستار
شناسه افزوده	Nguyen, Long (Long B.)
شناسه افزوده	راجرز، متیو ای. ویراستار
شناسه افزوده	Rodgers, Matthew (Matthew)
شناسه افزوده	مترجم: - ۱۳۵۸ - م. ویراستار
شناسه افزوده	مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی
رده‌بندی کنگره	۱۰/۲۲
رده‌بندی دیویی	۶۰۸
شماره کتابشناسی ملی	۳۳۱۸۲۸۱

مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی
تهران، میدان نوبیناد، پاسداران شمال، پست کوهستان هشتم، تلفن: ۲۲۸۰۸۷۰۸

عنوان: جستجوی پتنت (ابزارها و روش‌ها)
نویسندگان: دیوید هانت، لانگ نوون، متیو راجرز
مترجم: مرتضی رضاپور
مدیر پروژه: ابوالقاسم تقوایی
ناظران علمی: جبار ترکمن، ابوالقاسم تقوایی
ویراستار: محمدامین فقیه
ناظر فنی چاپ: احمدرضا شعاع حسنی
ناشر: مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی
قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال
نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۲

تیراژ: ۵۰۰ نسخه
همه حقوق چاپ و نشر این سند محفوظ است.
به مشخصات کامل سند و رعایت حقوق فکری حوزه مدیریت دانش دفاعی بلا مانع است.

۱۵	 دیباچه
----	--------------

فصل اول: قانون پتنت و فرایند ممیزی به عنوان بستر جستجوی اطلاعات پتنت

۲۳	 نظام ثبت اختراعات آمریکا
۲۴	 مزایای ثبت پتنت
۲۶	 هماهنگی قوانین پتنت
۲۸	 تاریخچه و مقدمه
۲۸	 اظهارنامه‌های ثبت در آمریکا
۲۸	 اظهارنامه‌های درخواست ادعا
۲۸	 اظهارنامه‌های دائم
۲۹	 بخش‌های تشکیل‌دهنده یک پتنت
۳۱	 توضیحی در مورد نحوه‌ی مطابقتی طرح اختراع و ادعاها
۳۱	 بخش‌های تشکیل‌دهنده تاریخچه‌ی پرونده‌ی پتنت
۳۴	 ملاحظات پیش از ثبت (گزینش پاره نکنید)
۳۵	 فرایند ممیزی پتنت
۳۵	 وظایف ممیزی پتنت
۳۵	 ممیز از رأی دادگاه‌ها پیروی می‌کند
۳۶	 ممیز از مراحل فرایند ممیزی پتنت پیروی می‌کند
۳۶	 مراحل اداری رسیدگی به اظهارنامه‌ی ثبت اختراع
۴۱	 ممیز مراجع پتنت و غیر پتنت را بررسی می‌کند
۴۱	 ممیز نام مخترع را جستجو می‌کند (جلوگیری از ثبت مکرر یک اختراع)
۴۳	 ممیز مراجع را در نظر می‌گیرد
۴۳	 پس از اعطای پتنت
۴۴	 انباشت اظهارنامه‌ها
۴۵	 توضیحات

فصل دوم: انواع جستجوی پتنت

۵۴	 احراز شرایط ثبت
۵۴	 جستجوی احراز شرایط ثبت چیست؟

۵۴	این جستجو چه زمانی ضروری است؟
۵۶	در جستجوی احراز شرایط ثبت چه چیزی مورد بررسی قرار می گیرد؟
۵۷	جستجوگر برای انجام جستجوی موفق به چه اطلاعاتی نیاز دارد؟
۵۷	جستجوی اعتبارسنجی
۵۷	جستجوی اعتبارسنجی پتنت چیست؟
۵۷	چه زمانی به این جستجو نیاز است؟
۶۰	چه چیزی باید مورد جستجو قرار گیرد؟
۶۱	نقض پتنت
۶۱	جستجوی نقض پتنت چیست؟
۶۲	چه زمانی به این جستجو نیاز است؟
۶۲	چه چیزی باید بررسی شود؟
۶۳	آزادی عملکرد
۶۳	جستجوی آزادی عملکرد چیست؟
۶۴	چه زمانی به این جستجو نیاز است؟
۶۵	چه چیزی باید بدین منظور مورد بررسی قرار گیرد؟
۶۶	حوزه فنی اختراع
۶۶	جستجوی حوزه فنی اختراع چیست؟
۶۶	چه زمانی به جستجوی حوزه فنی اختراع نیاز است؟
۶۷	در چنین جستجویی چه چیزی باید مورد بررسی قرار گیرد؟
۶۷	چشم انداز پتنت
۶۷	جستجوی چشم انداز پتنت چیست؟
۶۸	مزایای جستجوی پیشینه ی یک فناوری
۷۰	توضیحات

فصل سوم: اصول جستجو

۷۴	مقدمه
۷۶	تعیین محدوده ی مناسب جستجو
۷۶	تعیین ویژگی های اساسی: رویکرد مسئله- راه حل
۸۰	تعیین کلیدواژه ها
۸۳	تعیین طبقه ها
۸۳	نظام طبقه بندی اختراعات ایالات متحده

۸۴	نمایه‌ی USPC
۸۵	جستجوی کلیدواژه در USPC
۸۵	بررسی پتنت‌های بسیار مرتبط
۸۹	به دست آوردن زیررده‌ها به کمک یک ممیز پتنت
۹۰	در مورد هر زیررده‌ی مرتبط با ممیز مربوطه تماس بگیرید
۹۱	طبقه‌بندی بین‌المللی اختراعات (IPC)
۹۲	طبقه‌بندی اداری ثبت اختراعات اروپا (ECLA)
۹۲	سیستم‌گذاری FI/F- Term
۹۳	آماده‌سازی ورودی‌های اولیه‌ی جستجوی متن
۹۸	انجام جستجو
۹۹	ارزیابی اسناد پتنت
۹۹	بخش‌های مختلف پتنت و باید آن‌ها در فرایند جستجو
۱۰۱	تعیین میزان ارتباط بر اساس ویژگی‌های اصلی اختراع
۱۱۰	ارزیابی پتنت‌های به دست آمده از روش‌های مختلف جستجو
۱۱۰	قابلیت ثبت و اعتبارسنجی بر اساس بخش‌های 102 و 103 از USC 35
۱۱۲	تعیین ویژگی‌های اصلی برای انجام جستجوی ایزان برای ارتباط ثبت
۱۱۲	تعیین ویژگی‌های اصلی برای جستجوی اعتبارسنجی
۱۱۳	تعیین ویژگی‌های اصلی در یک جستجوی نقض پتنت
۱۱۴	تشخیص ویژگی‌های اصلی در جستجوهای آزادی عمل
۱۱۶	جستجو بر اساس طبقه‌بندی
۱۱۶	جستجوی طبقات اصلی
۱۲۰	جستجوی طبقات فرعی
۱۲۱	ناهمانگی‌های نظام طبقه‌بندی ایالات متحده
۱۲۲	جستجوی کل متن
۱۲۹	جستجوی ارجاع‌دهی
۱۳۰	جستجوی مراجع (جستجوی معکوس)
۱۳۱	جستجوی ارجاعات (جستجوی مستقیم)
۱۳۲	جستجوی پتنت‌های غیر آمریکایی
۱۴۱	استفاده از مترجم‌های ماشینی برای ارزیابی اسناد غیر انگلیسی
۱۴۴	ابزارهای با ارزش افزوده

۱۴۸	موضوعات مربوط به حوزه‌های تخصصی ویژه
۱۴۸	زیست‌فناوری
۱۵۶	روش‌های کسب و کار
۱۵۸	کامپیوتر، نرم‌افزار و الکترونیک
۱۷۵	مهندسی مکانیک
۱۷۷	تخمین زمان جستجو
۱۷۸	توضیحات

فصل چهارم: تحلیل پتنت

۱۸۲	ملزومات تحلیل پتنت
۱۸۳	جستجو برای تحلیل شکاوت در چیست؟
۱۸۵	ویژگی‌های تحلیل پتنت و نحوه‌ی گزارش‌دهی
۱۸۵	اهداف روشنی را تعیین کنید
۱۸۵	اهمیت اطلاعات حاصل
۱۸۷	مشکلات میانبرها
۱۸۷	گردآوری مجموعه‌ی اطلاعات
۱۹۰	پردازش نتایج
۱۹۱	ارائه‌ی نتایج
۱۹۲	نمونه‌ای از یک گزارش تحلیل پتنت
۱۹۳	هدف گزارش
۱۹۳	خلاصه‌ی اختراعات مربوط به سرچوب گلف از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۲
۱۹۵	بحث در مورد تحلیل نتایج
۱۹۶	روند ثبت اختراعات
۱۹۶	کشورهای برتر
۱۹۹	ارجاع‌دهی پتنت‌ها
۱۹۹	پروفیل سه شرکت پتنت‌کننده‌ی برتر
۲۰۱	پروفیل تیم‌های مخترعین:
۲۰۱	نتیجه‌گیری
۲۰۲	چکیده
۲۰۳	مخترعین:

فصل پنجم : رویکردهای مختلف در گزارش نتایج جستجو

۲۰۶	هدف گزارش جستجو
۲۰۷	آناتومی گزارش جستجو
۲۰۸	نگارش خلاصه
۲۱۰	شرح موضوع اصلی
۲۱۳	بحث در مورد مراجع
۲۱۵	نگارش «شرح گزارش»
۲۱۶	مثال: هنگام ارزیابی برای همستر
۲۱۷	نمایش ادعاها
۲۱۹	تعیین اولویت مراجع
۲۲۰	مراجع اصلی
۲۲۱	مراجع فرعی
۲۲۳	مراجع اصلی و فرعی
۲۲۴	تاریخچه‌ی جستجو
۲۲۵	حوزه‌های طبقه‌بندی
۲۲۵	رده‌ی ۱۱۴ کشتی‌ها
۲۲۷	پایگاه‌های اطلاعاتی مورد بررسی
۲۲۸	ممیزی که با آن‌ها مشاوره شده است
۲۲۸	نتیجه‌گیری
۲۲۸	توضیحات

فصل ششم: ابزارهای جستجو

۲۳۰	دسترسی به اطلاعات پتنت
۲۳۱	معیارهای گزینش ابزارهای جستجو
۲۳۲	گستره‌ی اطلاعات تحت پوشش
۲۳۳	روش ارائه‌ی اسناد
۲۳۳	قابلیت‌های‌های ورودی و خروجی
۲۳۴	قیمت‌ها
۲۳۵	کارایی
۲۳۵	قدرت شرکت
۲۳۶	چه هنگامی یک ابزار جستجوی خاص را انتخاب کنیم؟

۲۳۷	گستره و عمق اطلاعات تحت پوشش
۲۳۸	منابع اطلاعاتی برای جستجوهای شیمیایی
۲۴۲	منابع اطلاعاتی جستجوهای مکانیکی
۲۴۵	منابع اطلاعاتی برای جستجو در حوزه‌های برق/ کامپیوتر
۲۴۵	منابع اطلاعات پتنت برای جستجو در حوزه‌های برق/ کامپیوتر
۲۴۶	منابع اسناد غیر پتنت در حوزه‌ی برق
۲۴۶	منابع اطلاعاتی جستجوهای مربوط به روشهای کسب و کار
۲۴۹	روشهای دسترسی
۲۴۹	فوائد جستجوی متن
۲۵۱	بحث در مورد روشهای جستجوی خاص
۲۵۱	اتاق جستجوی USPTO
۲۵۱	مخزن کتابخانه‌ی اداره ثبت اختراع و علائم تجاری آمریکا (PTDL)
۲۵۲	میکروپتنت وب
۲۵۶	ابزارهای جستجو با کمک موتور (FAST)
۲۵۹	تامسون دلفیون
۲۵۹	کیوستل اوربیت
۲۶۰	پایگاه PatAnalyst
۲۶۲	پایگاه PatBase شرکت Minesoft
۲۶۴	دسترسی به اسناد غیر پتنت
۲۶۷	اینترنت
۲۷۰	استفاده از اینترنت نیازمند جستجوگر حرفه ای است
۲۷۱	موتورهای جستجوی متا (گروهی)
۲۷۱	DialogWeb
۲۷۲	IP.com
۲۷۳	IEEE Xplore
۲۷۴	NCBI
۲۷۴	مرکز ملی اطلاعات زیست‌فناوری (NCBI)
۲۷۴	جستجوی نشریات
۲۷۶	مجموعه مقالات سمینارها
۲۷۶	روزنامه‌ها، مجلات و کاتالوگ‌ها

۲۷۷		قابلیت‌های ارزش افزوده‌ی ابزارهای جستجو
۲۷۷		هشداردهی
۲۷۸		تاریخچه‌ی جستجو
۲۷۸		دریافت و ارسال اطلاعات و تصاویر
۲۷۹		وضعیت حقوقی، هزینه‌های نگهداری و پیگیری قانونی
۲۷۹		هزینه‌ها
۲۸۰		امکان هم‌پرسازی
۲۸۰		نتیجه‌گیری
۲۸۰		توضیحات
۲۸۳		واژه‌نامه‌ی فارسی به انگلیسی

www.ketab.ir

سخن ناشر

دانش، منشأ امروزی تولید ثروت در سازمان‌های پیشرو است و برخلاف سایر منابع باارزش، نه تنها محدودیتی ندارد، بلکه لحظه‌به‌لحظه در حال توسعه و پیشروی است. سازمان‌های دانش‌بنیان با خلق ثروت از دانش نه تنها توسعه‌ی خود، که توسعه‌ی اقتصادی کشورهای میزبان را سبب می‌شوند. همان طور که اقتصاد دانش‌بنیان بدون حضور این سازمان‌هایی محقق نمی‌شود، ثروت‌آفرینی از دانش نیز بدون مدیریت دارایی‌های فکری و دانشی امری دور از دسترس خواهد بود. در این میان، دستیابی و استفاده‌ی بهینه از دانش به اشتراک گذاشته‌شده در جهان، یکی از مهم‌ترین گام‌ها در این مسیر است. حوزه‌ی مدیریت دانش دفاعی در جهت تحقق این گام تلاش دارد تا دسترسی به منابع دانشی را تسهیل نماید. کتاب حاضر با این دیدگاه ترجمه شده و در اختیار متخصصان و علاقمندان قرار گرفته است.

موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی

حوزه‌ی مدیریت دانش دفاعی

www.ketab.ir

دیباچه

دارایی‌های فکری جزء جدایی‌ناپذیر دارایی‌های سازمانی هستند و در بسیاری از سازمان‌های بزرگ، بخش اعظم دارایی‌ها را به خود اختصاص می‌دهند. فضای رقابتی امروز به چگونگی شناخت، دستیابی و مدیریت این دارایی‌ها اهمیتی دوچندان بخشیده است.

ویژگی‌های خاص اسناد پتنت، به عنوان یکی از انواع این دارایی‌ها، موجب شده است که همواره در عین منابع اصلی پژوهش در صنایع مختلف مورد استفاده قرار گیرند. در عین حال، افشای اطلاعات در این اسناد به دلیل ارزش انحصاری که برای مالک اختراع به همراه دارند، به گونه‌ای است که یافتن آن‌ها را نسبت به اطلاعات سایر اسناد علمی، مانند مقاله و کتاب، دشوارتر می‌کند. شایان این مطلب، عدم استفاده از این منابع در بسیاری از پژوهش‌های صنعتی کشور ما می‌باشد.

وجود چنین مشکلی نشان‌دهنده‌ی نیاز جامعه به وجود منابع فارسی جهت آموزش پژوهشگران است. با در نظر گرفتن این نکته و همچنین با توجه به جای خالی کتاب‌های تخصصی به ویژه در حوزه‌ی فنی ثبت اختراع در کشور، مرکز مالکیت فکری و ثبت اختراعات دفاعی، به عنوان یکی از باتجربه‌ترین مجموعه‌ها در کشور در ارزیابی فنی اختراعات، در راستای فراهم آوردن منابع مناسب در حوزه‌ی فعالیت خود اقدام به انتشار کتاب‌های تخصصی نموده است.

کتاب حاضر یکی از جامع‌ترین کتاب‌های منتشرشده در حوزه‌ی جستجوی اسناد پتنت در سطح جهان است که مطالعه‌ی آن توسط بسیاری از متخصصان این حوزه توصیه گردیده است. در اغلب دوره‌های تخصصی که در سطح کشور برگزار می‌شود، به دلایل مختلف از جمله محدودیت زمان، امکان ارائه‌ی جامع مطالب در این حوزه وجود ندارد و این نقیصه‌ای است که کتاب پیش رو آن را برطرف نموده است. مطالعه‌ی این کتاب و یادگیری نکات کلیدی ارائه‌شده در آن می‌تواند نقطه‌ی آغاز کسب تجربه در جستجوی پتنت در یک حوزه‌ی فنی خاص باشد.

اعضای تیم پروژه‌ی ترجمه‌ی این کتاب، توجه به موارد زیر را جهت بهره‌برداری مناسب از آن لازم می‌دانند:

- در ترجمه‌ی این کتاب، سعی شده است مطالب تا حد امکان بدون تغییر برگردانده شود تا جامعیت کتاب آسیب نبیند.
- با توجه به این که کتاب حاضر برای کاربران کشور ایالات متحده نوشته شده است، هر جا که عبارت «پتنت‌های خارجی» قید گردیده، منظور اسناد منتشرشده در سایر کشورها است اما به معنای آن نیست که مطالب ذکرشده تنها برای کشور ایالات متحده کاربرد دارد، بنابراین می‌توان با در نظر گرفتن اسناد منتشرشده در کشور خود به عنوان کشور مبدأ سایر کشورها به عنوان «پتنت‌های خارجی»، از مطالب ارائه‌شده استفاده نمود.
- در بخش‌های مختلف کتاب، مواردی که به یک جزء خاص از نظام طبقه‌بندی اشاره شده، از معادل‌های ذکرشده در دهان‌بریر استفاده شده است و هر جا که اجزای مختلف این نظام به طور عام مورد نظر بوده‌اند، برای آن‌ها «طبقه» و «طبقات» استفاده شده است.

Section	بخش
Subsection	زیربخش
Class	رده
Subclass	زیررده
Main group	گروه اصلی
Subgroup	زیرگروه

• نظام طبقه‌بندی ایالات متحده (USPC) به تدریج در حال جایگزین شدن با نظامی جدید به نام CPC است. طبق اعلام اداره ثبت اختراعات آمریکا، این تغییر تا سال ۲۰۱۵ کامل می‌شود. در متن این کتاب، به تشریح بخشی از نظام USPC پرداخته شده است و شاید این طور به نظر برسد که حذف این بخش از کتاب به بهبود و به‌روز بودن آن کمک می‌کند، اما نظر ما بر این است که مطالب ارائه‌شده برای تشریح این نظام کمک شایانی به درک ماهیت نظام‌های طبقه‌بندی موجود در جهان خواهد کرد. به همین دلیل این بخش حذف نگردید. با این حال، به منظور آشنایی خوانندگان محترم توضیحاتی نیز در رابطه با این نظام جدید ارائه می‌شود:

نظام طبقه‌بندی بین‌المللی (IPC) پرکاربردترین نظام طبقه‌بندی اسناد پتنت در جهان است. توسط سازمان جهانی مالکیت فکری، مدیریت و به‌روزرسانی می‌شود. با وجود جامعیت این نظام، از نظر میزان ادارات ثبت اختراع کشورهای توسعه‌یافته، تعاریف ارائه‌شده در برخی زیرگروه‌های نظام IPC همچنان کلی بوده و به اندازه‌ی کافی به جزئیات حوزه‌های فناوری پرداخته نشده است. دلیل این موضوع، رشد سریع فناوری در کشورهای پیشرفته است که سالانه در آن‌ها هزاران اظهارنامه به وسیله‌ی ادارات ثبت اختراع دریافت می‌شود. به همین دلیل، برخی از این ادارات اقدام به تدوین نظام‌هایی می‌کنند که بر نظام IPC کرده‌اند که حوزه‌های فناوری را به جزئیات بیشتری تقسیم می‌کنند. نظام‌های ECLA و FI از جمله این نظام‌ها هستند. اما به مرور زمان این مشکل پیش می‌آید که هر کدام از ادارات ارائه‌کننده‌ی این نظام‌ها تنها اظهارنامه‌های منتشرشده در ادارات خود را بر اساس آن‌ها دسته‌بندی می‌کردند. در نتیجه، استفاده از آن‌ها تنها در مورد اسناد همان اداره کاربرد داشت و جستجوگر اسناد پتنت نیازمند آشنایی با همه‌ی این نظام‌ها بود. به این دلیل، با برگزاری جلسات مشترک میان کارشناسان، تصمیم به شکل‌گیری نظامی یکپارچه با ترکیب نظام‌های ارائه‌شده توسط این ادارات گرفته شد. در اولین گام نسبت به ترکیب دو نظام USPC و

ECLA و تشکیل CPC اقدام شد که نسخه‌ی اولیه‌ی آن از ابتدای سال ۲۰۱۳ اجرایی و از این تاریخ به بعد ECLA کنار گذاشته شد. ساختار نظام جدید مشابه IPC است، با این تفاوت که پایین‌ترین سطح طبقه‌بندی آن به زیرگروه‌های بیشتر تقسیم می‌شود.

در ایران، ضمن سپاس از آقای مهندس سید کامران باقری، از حمایت‌های ریاست محترم مؤسسه نای مهندس ابوطالب شفقت، مدیریت محترم حقوقی آقای محمدهادی عبادی و آقای دکتر سید کمال طباییان کمال قدردانی را نموده و همکاری‌های آقای مسعود قلاچی را ارج می‌نهم.

با وجود تلاش و وقفه‌های زیادی تیم ترجمه که سال‌ها در حوزه‌ی مالکیت فکری و ثبت اختراع فعالیت نموده‌اند، این کتاب نیز فارغ از اشتباه نمی‌باشد. بنا بر این، از هر گونه نظر اصلاحی که موجب پربارتر شدن کتاب شود، به گرمی استقبال می‌گردد.

مرتضی رحمانی، ابوالاسود نفوایی، جبار ترکمن

بهاره ماه ۱۳۹۲